

1. Черняк В.В. Провідні напрями викладання судової медицини як дисципліни за вибором для здобувачів вищої медичної освіти / В. В. Черняк, О. Є. Дев'яткін, Г. М. Мустафіна, Н. І. Малик, Р. М. Грінко // Сучасні тренди розвитку медичної освіти: перспективи і здобутки : матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 24 березня 2022 р. – Полтава, 2022. – С. 311–312.
2. Черняк В.В. Актуальні проблеми й основні аспекти викладання судової медицини студентам вищих медичних закладів / Черняк В.В., Дев'яткін О.Є., Нікіфоров А.Г., Мустафіна Г.М // Актуальні проблеми контролю сучасної вищої освіти медичної освіти в Україні: матеріали навчально-наукової конференції з міжнародною участю, 21 березня 2019 року. – Полтава, 2019. – С.238–239.
3. Черняк В.В. Формування експертного компоненту лікарського мислення під час вивчення судової медицини / Черняк В.В. // Основні напрями удосконалення підготовки медичних кадрів у сучасних умовах: матеріали навчально-наукової конференції з міжнародною участю. – Полтава, 2015. – С.260–262.
4. Черняк В.В. Актуальні питання контролю знань студентів із судової медицини / Черняк В.В., Дев'яткін О.Є., Нікіфоров А.Г., Мустафіна Г.М // Актуальні питання контролю якості освіти у вищих медичних навчальних закладах: матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю. – Полтава, 2018. – С.242–243.
5. Филенко Б. М. Аналіз змісту, засобів та методів дистанційного навчання на кафедрі патологічної анатомії з секційним курсом / Б. М. Филенко, Н. В. Ройко, І. І. Старченко, О. К. Прилуцький, Т. В. Новосельцева // Актуальні питання лінгвістики, професійної лінгводидактики, психології і педагогіки вищої школи : зб. статей V Міжнар. наук.-практ. конф., м. Полтава, 19–20 листопада, 2020 р. – Полтава, 2020. – С. 390–395.

ВИКЛАДАННЯ ЗАГАЛЬНОЇ ХІРУРГІЇ СТУДЕНТАМ-ІНОЗЕМЦЯМ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Чорна І.О., Лігоненко О.В., Ярошенко Р.А., Зубаха А.Б., Стороженко О.В.

Полтавський державний медичний університет

Із початком воєнного стану в Україні перед викладачами і здобувачами постало питання оптимальної й безпечної організації освітнього процесу в синхронному й асинхронному режимах. Заняття зі студентами-іноземцями на кафедрі загальної хірургії відбуваються одночасно на двох платформах, Zoom і Google Classroom, що дає більше можливостей для спілкування зі студентами, надання інформаційного матеріалу з тем дисципліни й об'єктивного оцінювання рівень знань здобувачів освіти.

Ключові слова: дистанційне навчання, загальна хірургія.

With the beginning of wartime in Ukraine, teachers and students faced the question of optimal and safe organization of the educational process, in synchronous and asynchronous modes. Classes with foreign students at the Department of General Surgery simultaneously on two platforms, such as Zoom, Google Classroom, gives more opportunities to communicate with students, provide information material on topics in the discipline and will allow more objective assessment of the level of knowledge of students.

Keywords: distance learning, general surgery.

Вступ. Наступного дня після початку повномасштабного вторгнення російських військ в Україну 24 лютого Міністерство освіти і науки України (МОН) рекомендувало зупинити освітній процес у закладах освіти всіх рівнів і відправити здобувачів освіти й освітян на двотижневі канікули. За цей час частина території України опинилася під тимчасовою окупацією, низка міст і сіл (Маріуполь, Чернігів, Суми, Харків та інші) стали ареною активних бойових дій. Понад 10 мільйонів людей були вимушені покинути свої домівки: 6,5 мільйона в межах України, 3,9 мільйона виїхали за кордон. Із 14 березня освітній процес у областях, де безпекова ситуація це дозволила, почав відновлюватися [1]. Відновився він і в Полтавському державному медичному університеті.

Війна Росії проти України примусила всіх зіштовхнутися з низкою викликів: вижити, продовжувати надавати якісні освітні послуги, зберегти науковий потенціал і, підлаштувавшись під нові умови, не втратити надії на подальший розвиток. Особливо гостро ці питання постали перед закладами вищої освіти. Головними викликами й завданнями на рік для кожного університету стали і збереження й підтримка рівня якості освіти.

Перед викладачами і здобувачами постало питання оптимальної й безпечної організації освітнього процесу в синхронному й асинхронному режимах, із використанням групових, колективних чи індивідуальних форм роботи; заняття й контроль виконання завдань мали стати гнучкими й регулюватися залежно від поточної ситуації. Учасники освітнього процесу обмежені в ресурсах, тому контент дисципліни має бути наповненим якісним і сучасним матеріалом [2].

Мета роботи — проаналізувати особливості дистанційного навчання зі студентами-іноземцями на кафедрі загальної хірургії під час дистанційного навчання в умовах воєнного стану.

Основна частина. Умови воєнного стану в Україні дестабілізують усі галузі життя, освітній процес зокрема. У цей нелегкий час здобувачам освіти складно адаптуватися до такого способу опанування майбутньої медичної професії, здобувати знання, особливо практичні навички, на високому рівні [3].

Незважаючи на війну, у Полтавському державному медичному університеті позитивно налаштовані щодо підтримки якісного навчання всіх студентів поза залежністю від місця їх перебування. Студентів залишилося близько 80–85%. Якщо вони перебувають за кордоном, ми навчаємося в дистанційному режимі. Дистанційне навчання — це цілеспрямований процес взаємодії викладача і студента, що ґрунтується на використанні сучасних інформаційних і телекомунікаційних технологій, які дають змогу проводити навчання на відстані, що актуально в умовах воєнного стану.

На кафедрі загальної хірургії навчаються студенти-іноземці з англомовною формою навчання, їх близько 40%. Більшість із них із початком воєнних дій повернулися у свої країни. Тому з ними проводиться навчання переважно в онлайн-форматі з використанням платформи Zoom, Google meet, Googl Classroom, які мають зручний інтер-

фейс, розширений функціонал, стабільність роботи, безкоштовний доступ [4; 5].

Ураховуючи різницю в часових поясах, деяким студентам важко виходити на заняття вчасно, тому для них використовуємо систему Google класу в асинхронному режимі, щоб дати їм можливість продовжувати своє навчання.

Частина студентів-іноземців повернулася в Україну. Цих студентів ми запрошуємо на заняття офлайн.

Невід'ємною частиною опанування загальної хірургії, догляду за хворими хірургічного профілю, сестринської практики є практична складова. З метою опанування практичних навичок на сайті кафедри, у Googl Classroom викладаємо максимум інформації для підготовки до занять із відеоконтентом практичних навичок. Пропонуємо студентам записувати відео маніпуляцій (накладання пов'язок), які вони виконують. Вони із задоволенням виконують маніпуляції, знімають відео і надсилають у Googl Classroom. Таким чином ми одночасно працюємо на двох платформах – Zoom і Googl Classroom.

Особливості спілкування онлайн під час воєнного стану:

1. Найперше – це проблеми взагалі зі зв'язком, може не бути інтернету – і стаціонарного, і мобільного.
2. Повітряні тривоги – під час тривоги зв'язок відключається майже завжди, і в цей час необхідно йти в укриття.
3. Зацікавленість студентів навчанням – студенти-іноземці дуже хочуть практичної роботи, яку онлайн надати їм неможливо, і є труднощі в демонстрації.
4. Різниця в часових поясах між країнами, де перебувають студенти, й Україною.
5. Через перебування студентів поза межами університету в них немає доступу до бібліотеки, усю інформацію вони можуть знаходити тільки онлайн. Шукати інформацію на сайті університету вони не завжди хочуть.

Переваги такого навчання:

1. Якщо студенти не змогли підключитися на відеозв'язок (тривога, відсутній зв'язок), вони можуть відповісти в Googl Classroom.
2. У Googl Classroom ми викладаємо (частково дублюємо з інформацією на сайті кафедри) матеріал (календарно-тематичні плани занять, теоретичний матеріал – методичні розробки практичних занять, мультимедійні презентації, посилання на відео ютуб щодо виконання різних практичних маніпуляцій) для підготовки до кожного практичного заняття десь за тиждень, щоб студенти могли ознайомитися з інформацією раніше, до практичного заняття у свій вільний час.
3. У Googl Classroom студентам надаються питання і до практичних занять, і з відпрацювань, якщо це необхідно, – ми маємо і роботу студента, і документальне підтвердження роботи студента, на підставі якого виставляється оцінка.
4. У Googl Classroom студенти можуть ставити запитання з тем, які їм цікаві, чи їм щось не зрозуміло, і їм надається найширша відповідь.

Тобто ми максимально зацікавлюємо студентів навчанням, наскільки це можливо в теперішніх умовах. Але проблема дистанційного навчання студентів-медиків, зокрема іноземців, потребує подальшого дослідження, зокрема використання програмного віртуального забезпечення для формування практичних навичок виконання процедур і маніпуляцій [6].

Висновки. Дистанційне навчання студентів-іноземців в умовах воєнного стану в Україні забезпечуватиме належний рівень теоретичної та практичної підготовки, дозволить легко інтегруватися майбутнім фахівцям у процес освітніх і медичних стандартів, підвищить їхній інтелектуальний, науково-освітній, професійно-орієнтований рівень.

Заняття зі студентами одночасно на двох платформах, Zoom і Google Classroom, дає більше можливостей для спілкування зі студентами, надання інформаційного матеріалу за темами дисципліни, дозволяє об'єктивніше оцінювати рівень знань здобувачів освіти.

Список використаної літератури

1. Освіта і війна в Україні (24 лютого — 1 квітня 2022) [Електронний ресурс]. Режим доступу до статті: <https://cedos.org.ua/researches/osvita-i-viina-v-ukravini-24-lyutoo-1-kvitnva-2022/>
2. Орлик Н. А. Досвід дистанційного викладання курсу «Медична біологія» в умовах воєнного стану / Н. А. Орлик // Сучасні методи та форми організації освітнього процесу у закладах вищої освіти: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-методичної конференції (15 червня 2022 року) / оргком. Н. М. Черненко, О. М. Соловейчук. – Одеса : Університет Ушинського, 2022. – С. 147-150.
3. Особливості та проблеми дистанційного навчання в системі медичної освіти в умовах воєнного стану в Україні / К.В. Гринь, В.Г. Гринь// Науково-методична конференція з міжнародною участю «Актуальні питання підвищення якості освітнього процесу»: матеріали конференції. Яремче, 2022. – С.39. [Електронний ресурс]. Режим доступу до статті: http://repository.pdmu.edu.ua/bitstream/123456789/19158/1/Osoblyvosti_%20ta_problemy_dystantsiynoho_navchannya_v_systemi_medychnoyi_osvity.pdf
4. Як Zoom став головним засобом спілкування епохи пандемії [Електронний ресурс]. Режим доступу до статті <https://www.ukrinform.ua/rubric-technology/3012862-ak-zoom-stav-golovnim-zasobom-spiikuvanna-epohi-pandemii.html>.
5. Лісецька І. С. Modern pediatrics. Ukraine. 7(111): 81-86. Doi 10.15574/sp.2020.111.81 [Електронний ресурс]. Режим доступу до статті <https://med-expert.com.ua/journals/wp-content/uploads/2021/01/15.pdf>
6. Кучин Ю. Л. Основні принципи організації дистанційного навчання медиків / Ю. В. Кучин, Л. В. Лимар // Медична освіта. – 2020. – № 1. – С. 17–37. [Електронний ресурс]. Режим доступу до статті https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/med_osvita/article/view/12652

ПРИНЦИПИ ЕТАПНОСТІ У ВИВЧЕННІ ФАРМАКОЛОГІЇ ТА КЛІНІЧНОЇ ФАРМАКОЛОГІЇ

Шакіна Е.Г., Моїсєєва Н.В., Чечотіна С.Ю., Островська Г.Ю.,